

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a az M. Magyar Nyrt. felperesnek a Dél-alföldi Regionális Államigazgatási Hivatal - mint a Dél-alföldi Regionális Közigazgatási Hivatal jogutódja - alperes ellen bányaszolgalmi ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perben a Csongrád Megyei Bíróság 2008. november 27. napján kelt 14.K.21.597/2008/4. számú jogerős ítélete ellen a felperes által 5. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Csongrád Megyei Bíróság 14.K.21.597/2008/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 20.000.- /azaz húszezer/ forint felülvizsgálati perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 36.000.- /azaz harminchatezer/ forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I N D O K O L Á S

A felperesi bányavállalkozó kérelmet nyújtott be az alpereshez, amelyben az Sz. I. stratégiai gáztároló részét képező létesítmények megépítése céljára, az építés idejére elhelyezési szolgálat alapítását kezdeményezte a 02081/1 hrsz-ú ingatlan 1644 m2 területére arra tekintettel, hogy az ingatlan tulajdonosai elhunytak, ezért velük nem tudott megállapodni.

Az alperes 932-50/2008. számú határozatával a felperes javára elhelyezési bányaszolgalmi jog alapítását engedélyezte, és egyben az érintett tulajdonosok részére kártalanítást állapított meg összesen 35.230.- Ft értékben.

A felperes bányavállalkozó keresetet nyújtott be ezen határozatokkal szemben, elsődlegesen arra hivatkozva, hogy a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény /a továbbiakban: Bt./ 38. § /3/ bekezdése értelmében elhelyezési szolgálat alapítása esetén az okozott kárt a bányakárookra vonatkozó szabályok szerint kell megtéríteni. Ez azt jelenti, hogy az alperesnek a határozatában szóló kártalanításról nem kell rendelkeznie, hanem amennyiben a felek nem tudnak megállapodni, akkor polgári úton van lehetőség az okozott kár megállapítására. E körben hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság Kfv.II.39.277/2006/8. számú ítéletére. Másodlagosan vitatta a kártalanítás összegét is.

A Csongrád Megyei Bíróság 2008. november. 27 napján kelt 14.K.21.597/2008/4. számú ítéletében felperes keresetét elutasította, hivatkozva a jogalap tekintetében a Legfelsőbb Bíróság Kfv.II.39.233/2005/8. számú eseti döntésére. A kártalanítás összezszerűsége tekintetében a közigazgatási eljárásban eljáró szakértő tanúkénti meghallgatásával kiegészített szakértői véleményt fogadta el, tekintettel arra is, hogy felperes szakértői bizonyítási eljárást nem indítványozott /Pp. 164. § /1/ bek./.

A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős legfelsőbb bírósági ítéletre hivatkozva előadta, hogy a megyei bíróság által hivatkozott ítélethez képest ez az ítélet később született, és az eredeti gyakorlatot állította vissza ebben a kérdésben, míg a megyei bíróság által hivatkozott legfelsőbb bírósági ítélet ettől eltér. Ugyan a megyei bíróság által hivatkozott eseti döntés a Közigazgatási-Gazdasági Döntvénytárban már korábban megjelent, azonban annak indokolási részének értelmezése teljes bizonytalanságot okozott, mind a közigazgatási, mind a bírósági jogalkalmazásban. Mindezért kérte a jogerős ítélet megváltoztatását. A felperes ugyan rögzítette perben előadott álláspontját a másodlagos kereseti kérelme tekintetében is, mint tényállást, azonban e körben jogszabálysértésre nem hivatkozott.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében hivatkozva a Legfelsőbb Bíróság Kfv.II.39.233/2005/8. számú ítéletében kifejtett jogi álláspontra kérte a megyei bíróság jogerős ítéletének hatályában fenntartását.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Bt. 38. § /3/ bekezdése értelmében elhelyezési szolgálat alapítása esetén az okozott károkat a bányakárookra vonatkozó szabályok szerint kell megtéríteni. Elhelyezési szolgálat az építés befejezéséig, ideiglenesen állapítható meg. A Bt. 38. § /3/ bekezdése szerint ilyen szolgálat alapítása esetén az okozott kár a Bt. 37. §-ának /1/ bekezdése szerint térítendő meg. A kártalanítás

megállapítására a bányászati létesítmény üzemeltetésének idejére alapított szolgalmi jog esetén kerülhet sor.

A fenti jogszabály utolsó mondata szerint kártalanítás ellenében szolgalm alapítása igényelhető a Bt. hatálya alá tartozó kábelek, csővezetékek elhelyezése, üzemben tartása céljára is.

A Bt. 38. §-ának /3/ bekezdése részben eltérő szabályozást tartalmaz, az ingatlan rendeltetésszerű használatát akadályozó létesítmény elhelyezése és üzemeltetése miatt igényelt szolgalm alapítása és az ehhez kapcsolódó kártalanítás kérdéséről. A Bt. 38. §-ának /5/ bekezdése szerint azonban a bányavállalkozó és az érintett tulajdonos közti megegyezés hiányában a közigazgatási hivatalnak kell határozattal döntenie a szolgalm alapításáról és az annak fejében járó kártalanításról, a kisajátítási eljárás szabályainak alkalmazásával. E rendelkezés nem tesz különbséget a bányászati létesítmények elhelyezése, illetőleg üzemeltetése céljára alapított szolgalm között.

A Bt. 38. §-ának /3/ és /5/ bekezdése szabályozásának összevetéséből az állapítható meg a Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint, hogy nem kizárt az ingatlan rendeltetésszerű használatát akadályozó igénybevételehez alapított elhelyezési szolgalm esetén az arányos mértékű kártalanítás, azaz nemcsak kármegtérítési kötelezettség terheli a bányavállalkozót.

Ugyanis a bányavállalkozó az elhelyezési szolgalm alapján a létesítmény üzemeltetése előtt jogosulttá válik egy idegen ingatlan használatára, mely annak mértékétől, várható időtartamától függően jelentős értékcsökkenést is előidézhet az ingatlan forgalmi értékében, és ezért a tulajdonos kártalanításra jogosult.

Szükséges e körben utalni a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény /a továbbiakban: Ptk./ 108. § /1/ bekezdésére, amelynek értelmében az ingatlan tulajdonosa túrni köteles, hogy az erre külön jogszabályban feljogosított szervek, az ingatlant időlegesen használják, arra használati jogot szerezzenek, vagy a tulajdonjogát egyébként korlátozzák. Ebben az esetben az akadályoztatás mértékének megfelelő kártalanítás jár. A Ptk. 171. § /1/ bekezdése pedig ezt azzal egészíti ki, hogy ha közérdekből államigazgatási szerv határozatával történik a szolgalm vagy más használati jog alapítása, akkor is a használati jog /szolgalm/ alapításáért kártalanítás jár. Ugyanezen szakasz /2/ bekezdése szerint a használati jog alapításának eseteit, továbbá a kártalanítás szabályait külön jogszabály állapítja meg. Ilyen külön jogszabály Bt. 38. §-a is.

Ha figyelembe vesszük, hogy az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI törvény /a továbbiakban: Inyvtv./ 16. § f/ pontja

szerint az ingatlan nyilvántartásba bejegyezhető jog a bányaszolgalmi jog és törvény /ekként Bt./ rendelkezésén alapulnak a közérdekű szolgalmak és használati jogok, akkor nyilvánvalóvá válik, hogy a tulajdonjog korlátozása, főszabály szerint az ingatlan értékére is kiható módon, az ingatlan nyilvántartásba történő bejegyzéssel bekövetkezik.

Ekként elhelyezési szolgálat esetén alappal és szükségszerűen dönt az elhelyezési szolgálat alapító hatósági határozat a kártalanítás mértékéről, ennek során vehető az is figyelembe, hogy előreláthatóan csak rövidebb ideig fennálló korlátozáshoz kapcsolódik a kártalanítás.

A Legfelsőbb Bíróság a fentiekben kialakított álláspontja az alperes felülvizsgálati kérelmében hivatkozott Kfv.II.39.233/2005/8. számú ítéletben kifejtett jogi iránymutatáshoz igazodik, mely ítélet, mint elvi jellegű iránymutató döntés, a Legfelsőbb Bíróság Határozatának Hivatalos Gyűjteményében /EBH 2008/1848./ közzétételre került a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény /a továbbiakban: Bszi./ 32. § /6/ bekezdése alapján.

Mindezért helytállóan járt el a jogerős ítéletet hozó bíróság, amikor a Bt. 38. § /3/ bekezdése alapján arra a következtetésre jutott, hogy kártalanítás megállapításának alperes határozatával helye lehet és ehhez képest a kártalanítás mértékére vonatkozó másodlagos kereseti kérelem tárgyában is állást foglalt. Ez utóbbi jogszerűségét a felperes felülvizsgálati kérelme nem vitatta.

Mindezért a Legfelsőbb Bíróság a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény /a továbbiakban: Pp./ 275. § /3/ bekezdése alapján a megyei bíróság jogerős ítéletét hatályában fenntartotta. A Legfelsőbb Bíróság a Pp. 270. §/1/ bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § /1/ bekezdése és a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003./VIII.22./ IM rendelet 3. § /3/ bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperes perköltségének megfizetésére, míg az az illetékekről a 1990. évi XCIII. törvény /a továbbiakban: Itv./ 51. § /1/ bekezdése és a 6/1986./VI.26/ IM rendelet 13. § /2/ bekezdése alapján rendelkezett.

A Legfelsőbb Bíróság a Pp. 328. §-a és a Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szervéről szóló 318/2008./XII.23./ Korm. rendelet 1. § /2/ bekezdésének g/ pontja és a 15. §-a alapján tüntette fel az alperes jogutódját a határozat fejrészeiben.

Budapest, 2009. november 24.

*Bauer Jánosné dr. sk. a tanács elnöke, Dr. Kovács András sk. előadó
bíró, Dr. Kovács Ákos sk. bíró*